

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE 21st CENTURY LEADERSHIP CHARACTERISTICS AND BASIC EDUCATION STANDARDS OF SCHOOLS UNDER KANCHANABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Received: January 14, 2020

Revised : February 12, 2020

Accepted : March 31, 2020

พรสิริ ช่อมแก้ว¹⁾, สาโรจน์ เป่าวงศากุล²⁾

¹⁾นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

²⁾ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Pornsiri Somkeaw¹⁾, Saroch Pauwongsakul²⁾

¹⁾Master of Education. Educational Administration. Kanchanaburi Rajabhat University

²⁾Asst. Prof. Lecturer in Master of Education Program, Educational Administration. Kanchanaburi Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 2) ศึกษามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา และ3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 311 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ กล้าตัดสินใจ เป็นต้นแบบที่ดี ก้าวทันเทคโนโลยี ความเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์ ยึดถือวิสัยทัศน์ นักคิดสร้างสรรค์ และสร้างร่วมมือ ตามลำดับ

2. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน ตามลำดับ

3. คุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r=0.98$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : คุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

This Research aimed to study the 21st century leadership characteristic, basic education standards of schools, and to study the relationship between the 21st century leadership characteristic, basic education standards of schools under Kanchanaburi primary educational service area office 1. The sample group consisted of 311 administrators and teacher in basic education schools under Kanchanaburi primary educational service area office 1, selected by simple, random sampling. A constructed 5-level rating scale questionnaire with the reliability of 0.98 was used as a tools to collect data. The statistics employed for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation.

The findings:

1. The 21st century leadership characteristic was, overall and in separate aspects, found high as written in descending order: dare to decide, followed by a good model. Keep pace with technology, to be honest. Uphold the vision. Creative thinker. And make a cooperation.

2. Basic education standards of schools, overall and in separate aspects, found high as written in descending order: Standard 2 Management and management process. Standard 3 Student-centered instructional process And Standard 1, Quality of learners.

3. The relationship between the 21st century leadership characteristic and basic education standards of schools was positively high.

Keywords : the 21st century leadership characteristic, basic education standards of schools

บทนำ

การศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้จากการได้รับการถ่ายทอดจากบุคคลหรือจากสื่อใด ๆ ไปสู่บุคคล เพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งความรู้เหล่านี้จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ พัฒนาให้มนุษย์ได้เติบโตทั้งทางด้านสมอง สติปัญญา ควบคู่ไปกับคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน มีกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลายมากขึ้น มีการจัดทำและนำเครื่องมือต่าง ๆ ที่ทันสมัยสามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียนรู้ได้เข้าใจและมีความรู้

ได้ง่ายขึ้น (การศึกษา คือ บันไดก้าวแรกสู่ความสำเร็จ, 2560) ประเทศไทยนั้นเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงได้มีตรา กฎ หมาย การศึกษา ภาค บังคับ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้โดยไม่เว้นค่าใช้จ่าย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 4)

ในหมวดที่ 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ระบุเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มีทั้งระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพภายนอก และให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ และขั้นตอนของการดำเนินงานทำการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับโลกอนาคตที่เป็นสังคมแห่งความรู้ที่เน้นคุณภาพของการบริการ คุณภาพของผลผลิตของสถานศึกษาซึ่งจะต้องมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และจะต้องมีการดำเนินการ โดยหน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่เกี่ยวข้อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 14) ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการที่จะนำองค์กรของตนไปสู่จุดมุ่งหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

คุณภาพของการศึกษา ในระดับประเทศที่ผ่านมา ผลการพัฒนาอย่างไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมากและต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย และในส่วนของคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนก็ยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า คุณภาพของกำลังแรงงานอายุ 15 ปีขึ้นไป ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนี้ด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรกๆ โดยเฉพาะ การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมาก เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระ

งบประมาณ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: จ) การจัดการศึกษาที่ผ่านมายังไม่มีคุณภาพ เพราะผลผลิตของการจัดการศึกษาที่เห็นชัดเจนที่สุดก็คือ คุณภาพเยาวชน เมื่อวิเคราะห์ถึงคุณภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่าจากการประเมินความสามารถของนักเรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนในสังกัด มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้น 2 ด้าน คือความสามารถด้านการคำนวณ และการใช้เหตุผล ส่วนด้านที่ลดลง คือ ความสามารถด้านภาษา และมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกด้าน นอกจากนี้ จากการเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับเขต ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับประเทศ ส่วนผลการทดสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับเขต ลดลง 2 กลุ่มสาระ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา จะเห็นว่า คุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนนั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณภาพของผู้เรียนอยู่หลายด้าน สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งก็คือ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

ในการบริหารหน่วยงานหรือองค์กร ไม่ว่าจะ เป็นหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชนปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานภายในองค์กร คือ การมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของศตวรรษที่ 21 ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้ง ผลกระทบของการเป็นประชาคม

อาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะ ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: ง) การพัฒนาองค์การให้ก้าวหน้าควรเริ่มต้น ที่การสร้างคุณลักษณะผู้นำให้เกิดกับผู้นำหรือผู้บริหาร ในฐานะเป็นผู้นำองค์การ จะต้องสร้างความร่วมมือ ร่วมใจกันในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ร่วมกัน นั่นคือ ผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะผู้นำ ที่จะใช้ศักยภาพที่มี มาใช้ทรัพยากรทางการบริหาร อันได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้นำ ที่มีอยู่ในแต่ละบุคคลที่จะทำให้องค์กรนั้นประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 เนื่องจากคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 นั้นถือว่ามีมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ดูแลให้มีมาตรฐานโดยที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และบทบาทของผู้บริหารนั้น จะต้องเป็นผู้นำหรือแกนหลักในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะสามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง คุณลักษณะของผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของการบริหารจัดการสถานศึกษา และเตรียมพร้อมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ของสถานศึกษาตามบทบาทของสถานศึกษา ให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 1,527 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 311 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย
 - 2.1 ตัวแปรต้น คือ คุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 อาศัยกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของชัยยงค์ เพาพาน (2559: 304) เจริญ ภูวจิตร (2558: 5-6) และแมกซีน (Maxine, 2016) สังเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 8 ประการ คือ มีความซื่อสัตย์ กล้าตัดสินใจ สร้างความร่วมมือ ยึดถือวิสัยทัศน์ นักคิดสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี เป็นต้นแบบที่ดี และมีความเป็นผู้นำ

2.2 ตัวแปรตาม คือ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาศัยแนวคิดจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2561: 2) ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 กระบวนการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,527 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ได้ตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 311 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศและต่างประเทศ

2. วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ซึ่งมีจำนวน 8 ประการ คือ มีความซื่อสัตย์ กล้าตัดสินใจ สร้างความร่วมมือ ยึดถือวิถีทัศน์ นักคิดสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี เป็นต้นแบบที่ดี และมีความเป็นผู้นำ

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเครื่องมือ ตามคำนิยามของ คุณลักษณะผู้นำกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 และวัตถุประสงค์เป็นหลัก จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ตอน

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบ ความชัดเจนของคำถาม ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 60 ข้อ

6. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระแล้วไปทดลองใช้ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

7. นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุง ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่าง 311 คน

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับตอบคืนจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบ

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้านของคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

3. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ของความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ปรากฏผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา

คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ประการที่ 1 มีความซื่อสัตย์	4.37	0.52	มาก
ประการที่ 2 กล้าตัดสินใจ	4.46	0.54	มาก
ประการที่ 3 สร้างความร่วมมือ	4.28	0.65	มาก
ประการที่ 4 ยึดถือวิสัยทัศน์	4.33	0.55	มาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา (ต่อ)

คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ประการที่ 5 นักคิดสร้างสรรค์	4.31	0.65	มาก
ประการที่ 6 ก้าวทันเทคโนโลยี	4.42	0.52	มาก
ประการที่ 7 เป็นต้นแบบที่ดี	4.42	0.51	มาก
ประการที่ 8 มีความเป็นผู้นำ	4.41	0.58	มาก
รวมเฉลี่ย	4.37	0.50	มาก

1. คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ กล้าตัดสินใจ รองลงมา คือ เป็นต้นแบบที่ดี ก้าวทันเทคโนโลยี มีความเป็นผู้นำมีความซื่อสัตย์ ยึดถือวิสัยทัศน์ นักคิดสร้างสรรค์ และสร้างความร่วมมือ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ การบริหารทรัพยากรบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	4.06	0.67	มาก
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	4.21	0.64	มาก
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.12	0.77	มาก
รวมเฉลี่ย	4.13	0.65	มาก

2. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน

เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ภาพรวมคุณลักษณะ ของผู้นำในศตวรรษที่ 21	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา			รวมเฉลี่ย
	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของ ผู้เรียน	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหาร และการจัดการ	มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	
ประการที่ 1 มีความซื่อสัตย์	0.62** (0.000)	0.71** (0.000)	0.66** (0.000)	0.71** (0.000)
ประการที่ 2 กล้าตัดสินใจ	0.42** (0.000)	0.45** (0.000)	0.39** (0.000)	0.45** (0.000)
ประการที่ 3 สร้างความร่วมมือ	0.66** (0.000)	0.70** (0.000)	0.65** (0.000)	0.71** (0.000)
ประการที่ 4 ยึดถือวิสัยทัศน์	0.71** (0.000)	0.71** (0.000)	0.72** (0.000)	0.76** (0.000)
ประการที่ 5 นักคิดสร้างสรรค์	0.80** (0.000)	0.80** (0.000)	0.84** (0.000)	0.87** (0.000)
ประการที่ 6 ก้าวทันเทคโนโลยี	0.67** (0.000)	0.70** (0.000)	0.68** (0.000)	0.73** (0.000)
ประการที่ 7 เป็นต้นแบบที่ดี	0.71** (0.000)	0.71** (0.000)	0.61** (0.000)	0.72** (0.000)
ประการที่ 8 มีความเป็นผู้นำ	0.78** (0.000)	0.74** (0.000)	0.75** (0.000)	0.81** (0.000)
	0.76** (0.000)	0.78** (0.000)	0.75** (0.000)	0.81** (0.000)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำ
ในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม

มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประการที่ 1 มีความซื่อสัตย์ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารรักษามลประโยชน์ของทางราชการ รองลงมา คือ ผู้บริหารไม่เอาความลับของส่วนราชการไปเปิดเผยให้ผู้อื่นรับรู้ และผู้บริหารไม่หาประโยชน์จากองค์กร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับกลุ่มคน เวลา และสถานการณ์

1.2 คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประการที่ 2 กล้าตัดสินใจ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ รองลงมา คือ ผู้บริหารใส่ใจในการติดตาม และประเมินผลงานที่มอบหมาย และผู้บริหารรู้จักการยืดหยุ่นตามสถานการณ์และเวลาที่เปลี่ยนไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารวิเคราะห์และประเมินข้อมูลและสถิตินั้นเพื่อหาความเป็นไปได้ก่อนการตัดสินใจ

1.3 คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประการที่ 3 สร้างความร่วมมือ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารพร้อมที่จะสื่อสาร รับฟัง พูดคุย กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการ ติดต่อกับโลกภายนอกผ่านทางสื่อสังคม และผู้บริหารแสวงหาแบ่งปันข้อมูล และความรู้อย่างเปิดเผยชัดเจน ส่วนข้อ

ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการค้นหาความเข้าใจและปฏิบัติอย่างเข้าใจกับทุกคน

1.4 คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประการที่ 4 ยึดถือวิสัยทัศน์ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดระบบการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถกำหนดเป้าหมาย และแผนงานในการไปสู่เป้าหมายนั้นได้อย่างชัดเจน และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์อันกว้างไกลสามารถมองเห็นภาพในอนาคตและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหา ทั้งปัจจุบันและอนาคตได้เป็นอย่างดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารใช้วิสัยทัศน์สร้างแรงบันดาลใจ แรงผลักดัน จูงใจ วางแนวทางและสร้างพลังให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

1.5 คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประการที่ 5 นักคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีวิธีปฏิบัติงานที่ดีหรือเป็นเลิศ (Best Practice) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีกระบวนการผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียนที่มีความสามารถสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพ และผู้บริหารมีความกล้าเปลี่ยนแปลง กล้าทดลอง ค้นพบสิ่งใหม่ ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรเกิดความคิดสร้างสรรค์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ผลงานให้ปรากฏต่อสายตาเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ

1.6 คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประการที่ 6 ก้าวทันเทคโนโลยี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติ

ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีทักษะการเลือกวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับบุคคล เวลา และสถานที่ รองลงมาคือ ผู้บริหารติดตามข่าวสารทุกเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับงานของตนอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารมีความทันสมัยไวต่อข้อมูลหรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ อยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อที่จะเข้าใจความเป็นไปและความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

1.7 คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประการที่ 7 เป็นต้นแบบที่ดี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมวิชาชีพ และทุกคน รองลงมาคือ ผู้บริหารมีบุคลิกลักษณะที่เป็นตัวอย่างที่ดี แสดงออกชัดเจนเปิดเผย และผู้บริหารมีคุณธรรมสูง รักและเอาใจใส่ต่องานในหน้าที่อย่างแท้จริง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีความมั่นใจในตนเอง สามารถทนต่อภาวะความเครียด

1.8 คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประการที่ 8 มีความเป็นผู้นำ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารรู้จักแก้ปัญหาทั้งระยะสั้นระยะยาว รองลงมาคือ ผู้บริหารเป็นคนกล้ารับผิดชอบที่เกิดจากการตัดสินใจ และผู้บริหารมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงและยอมที่จะเปลี่ยนการตัดสินใจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีความรอบรู้งานในหน้าที่ของตนเอง

2. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในแต่ละมาตรฐานสรุปได้ ดังนี้

2.1 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รองลงมาคือ ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นเห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาไทย และผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมมีการนำไปใช้และเผยแพร่

2.2 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนด ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาความต้องการ ชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นไปได้ ในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความปลอดภัย และสถานศึกษาดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยง กับชีวิตจริงและเป็นแบบอย่างได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาโดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมา

ใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้

2.3 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ครูและผู้เกี่ยวข้อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและนำมาพัฒนาผู้เรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษามีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ และมีการเผยแพร่

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านมีความซื่อสัตย์ กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา กระบวนการบริหารและการจัดการ กระบวนการ

จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคุณภาพของผู้เรียน

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านกล้าตัดสินใจ กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา กระบวนการบริหารและการจัดการ คุณภาพของผู้เรียน และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านสร้างความร่วมมือกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา กระบวนการบริหารและการจัดการ คุณภาพของผู้เรียน และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านยึดถือวิสัยทัศน์กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คุณภาพของผู้เรียน และกระบวนการบริหารและการจัดการ

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านนักคิดสร้างสรรค์กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คุณภาพของผู้เรียน และกระบวนการบริหารและการจัดการ

3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านก้าวหน้าเทคโนโลยีกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา กระบวนการบริหารและการจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคุณภาพของผู้เรียน

3.7 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านเป็นต้นแบบที่ดีกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.8 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านมีความเป็นผู้นำกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และกระบวนการบริหารและการจัดการ

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของศตวรรษที่ 21 การมีผู้นำที่มีคุณลักษณะผู้นำที่ดีสามารถที่จะนำพาองค์กร ให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่ปฏิบัติงานเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้ คุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จึงเปรียบเสมือนอาวุธประจำกายของผู้บริหารและผู้นำที่เป็นนักบริหารมืออาชีพซึ่งจำเป็นต้องทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับความหมายของนัยนา นิลพันธุ์ (2556: 16) ได้ระบุถึงคุณลักษณะของผู้นำที่ควรมีว่า ผู้นำควรมีคุณสมบัติที่จำเป็นจะต้องมีประจำตัวเสมอสำหรับผู้บริหารหรือผู้นำในองค์กร เพราะการเป็นผู้นำที่ดีนั้นเป็นการสร้างศรัทธา ความเลื่อมใสให้แก่ผู้ร่วมงาน และบุคคลทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทรินทร์ สายขุน (2559)

ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนภิเษกวิทยาลัย พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนภิเษกวิทยาลัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย ยวงคำ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมาก

2. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก สถานศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาด้านผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดี พัฒนาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ครูและผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 4) ได้ระบุว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัย

ของปณิดา ทองผาโคภา (2560) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษา ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำ ในศตวรรษที่ 21 กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้นำที่มีคุณลักษณะของผู้นำในศตวรรษที่ 21 นั้นสามารถ ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาและดูแลให้มีการดำเนินการ เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาที่ทุกฝ่ายต้องเข้ามา มีส่วนร่วม ก็จะส่งผลให้การดำเนินการในแต่ละ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น สอดคล้อง กับวิจัยของเกศรา สิทธิแก้ว (2558) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน ประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน ผู้วิจัยเห็นว่า กระบวนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทุกระดับนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้ที่มีคุณลักษณะผู้นำ

ในศตวรรษที่ 21 มาบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และยังสอดคล้องกับวิจัยของบังอร อินทราณี (2546) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะ ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานประกัน คุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 5 ผลการวิจัยพบว่า ด้านความสัมพันธ์ ของคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารกับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กันอยู่ระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาค้นคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

1.1 ด้านสร้างความร่วมมือ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู หรือกับองค์กรภายนอกนั้น ยังมี ส่วนร่วมในการสร้างความร่วมมือค่อนข้างน้อย อาจจะเป็นเพราะครูส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร จึงมักปล่อยให้ผู้บริหารตัดสินใจเพียงผู้เดียว รวมทั้งผู้บริหารอาจจะต้องพัฒนาทักษะ การสื่อสาร การสร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอกให้มากขึ้นด้วย

1.2 ด้านนักคิดสร้างสรรค์ พบว่า ผู้บริหารที่มีความคิดสร้างสรรค์ จะสามารถดำเนินงานเกี่ยวกับ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานไปในทิศทางที่ดีในทุก มาตรฐาน เพราะผู้บริหารมีมุมมองในการประยุกต์ใช้ ข้อมูล และทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไปบริหารจัดการ สถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

2. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

2.1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน เรื่องผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่ มีการปฏิบัติที่ชัดเจนน้อยอยู่ อาจเป็นเพราะยังขาดการสนับสนุนหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านบุคลากร ด้านสื่ออุปกรณ์ และด้านงบประมาณ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านกล้าตัดสินใจ กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่ามีความสัมพันธ์กันค่อนข้างน้อย เพราะผู้บริหารส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยกล้าตัดสินใจเลือกกระบวนการที่จะทำให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียน

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ ซึ่งอาจมีปัจจัยหลายอย่าง เช่น ครูบางท่านยังคงใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบเดิมอยู่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานด้านการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.

_____. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

การศึกษาคือบันไดก้าวแรกสู่ความสำเร็จ. (2560). สารนรู้เกี่ยวกับการศึกษาทั้งใน และต่างประเทศ. ค้นเมื่อ กันยายน 9, 2561, จาก <http://www.educatorroundtable.org/2-2/>

เกศรา ลิทธิแก้ว. (2558). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

เจริญ ภูวิจิตร. (2558). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในอาเซียน. ค้นเมื่อ สิงหาคม 5, 2561, จาก http://www.nidtep.go.th/webnidtep2015/files/080359_1.pdf

ชัยยนต์ เพาพาน. (2560). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. ค้นเมื่อ สิงหาคม 4, 2561, จาก http://conference.edu.ksu.ac.th/file/20160809_2488101126.pdf

ธวัชชัย ยวงคำ. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

- นัยนา นิลพันธุ์. (2556). **คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล**
กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บงอร อินทราณี. (2546). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน**
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ปนิดา ทองผาสุภา. (2560). **การบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษา**
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3.
 การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- พัชรินทร์ สายขุน. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนา**
ภิเษกวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เล่มที่ 2 ตาม**
กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 .
 กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.** กรุงเทพมหานคร:
 פרקหวานกราฟฟิค.
- Maxine, D. (2016). **28 Nov online course leadership for the 21st century.** Retrieved from
<https://thinkstrategicforschools.com/online-course-leadership-21st-century/>.